

ספתה מפורט ותיב הענינים

1	במסומו
15	הדין שהיה לעגלון
15	דברי פוסקין לתלמיד
16	זכות העיר
17	העור שהיתה כנגדו
17	הסוכר שבו מצוה שכבר קיים - העסק אברו
17	רבינו שואל מירוש בחוקמי תוהר
18	ה"נתיבות" הניע לתקן הסוד שבחלכה
18	התייחסותו בחיוב לחסידות
18	רבינו מרדך את נכדו בשני דברים על מנת להיות רב
19	מעלת המיסותו של רבינו
20	רבינו מציל את בתו ונכדתו לאחר מותו
20	רבינו כתב את דרך החיים בקיצור שלא יעלה יקר
21	לפסוק מסידור דרך החיים
21	קשריו עם גדולי הדור
22	אבק ריבית או אבק לשון הרע
22	רבינו מזכר בחערצה בסני חכמי דורו
24	איני כדאי לשום ראשי בין האריות האלו
25	הקשר האמיץ בין רבינו החוות דעת ובין רבי עקיבא איגר ובין ה"חמדת שלמה"
25	הערצתו הגדולה של ה"חמדת שלמה" לרבינו
26	חמדת שלמה יושב עם רבינו בדין תורה
28	חידוש שרבינו אמרו בסיו אין הוא

סקירת חי רבינו הנתיבות והיקעות בקצרה

4	סיבת ירוש רבינו מהעיר ליסא
5	בשואותיו בחכמת הנסתר
5	"הרב מליסא הוא נמרא מנהדרוך"
6	צדיק נזר
6	רבי יעקב אומר "סולה רחיסודותיו"
6	זמירות בכבוד המרא דאתרא
6	איך הוציא רבי יעקב נדבה חנונה מקמצן
7	רבינו חושש לכבוד עירו ליסא
7	ילדיו ותלמידיו של רבינו
8	רבינו מסייע לתלמידו לקבל משרת רבנות
8	דרך לימודו על יסוד האמת
9	הראשונים חלבישו על דבריהם מלבושים שונים של הבנה
10	מברך את החולה בזכות כמה דפי נמרא שלמד כלילה
10	הרגל וערב הרגל
11	החוצפה בעקבתא דמשיחא
11	שלושת כתות שונאי ישראל
11	רבינו מביא מסור מן ההגדה ששיכור אסור לשחוט
12	חכמתו למצוא את השקרון בדין
13	פחדו מהוראה שגויה
13	חובילו מרכבה ריקה
13	הרבי יבוא מיר
14	יעקב אבי יעקב
14	חובת פרטים חנם
15	דברים ישרים כתובים בקצרה
15	לרבינו חיתה נשמת רבי יהודה הנשיא
15	רבינו מציע את בעל קצות החושן לרב

הסוב אשר הכינות נגד חסידך בעולם הבא, זהו גם כן כוונת הכתוב שבא לומר שהסוב
טבבריאית העולם עין לא ראתה ואין ניכר לבני אדם רק וירא אלהים את כל אשר עשה והנה
טוב מאוד.

נחלת ייחוד, עמוד כס

השתלשלות הבריאיה ועורתה

להגיד מה מעשה בראשית לבשר ודם אי אפשר לפרש
לבך מהם הכתוב בראשית ברא אלהים ומה מדרשת הא'
מדרש שני מדרש פ"א

והוא אין לו הבנה, ולפרש זאת נראה דהנה אמרו חכמינו ד"ל שהכל נברא ביום אחד והיו
עומדין על פתח הקרקע, וגם אמרו ובראשית רבה א' ג' שהמלאכים נבראו ביום שני שלא יאמרו
מיכאל מותח בצפון ונבריא אל כדרום, וגם זאת אין לו הבנה לכאורה דמניין יודעים
שהמלאכים נבראו ביום שני, דשם נברא לא היה ביום שני בתחילת הבריאיה רק ממה שכתוב
בתורה ואם כן היה לכתוב בסתם שהקדוש ברוך הוא ברא הכל, וגם הש"ס דתניגה דף יב'
שאמרו 'תנא תהו קו ירוק שמקיף כל העולם כולו שממנו יצא החושך... בהו אלו אבנים
המפולמות המשוקעות בתהום שמהן יוצאין מים' שהוא תמוה, ולעניות דעתי ליישב כל זאת
בעזרת השם יתברך ובזה יובן הרבה ענינים ואגרות תמוהים.

דהנה הרמב"ם וכל הפילוסופין כתבו דמקודם נברא חומר היולי והוא ממלא כל חלל
השמים, ואחר כך הלביש החומר הזה בארבע צורות היסודות בחלק הסמוך לגלגל צורת אש,
ולמטה צורת אויר ואחר כך צורת המים וצורת ארץ, ומחמת תנועת הגלגלים נחתהו ערבוב
בהיסודות ובזה נתהוה כל המרכבים, וכתב הרמב"ם דחומר החומר וחומר הסוס אחד הם
רק חילוק ערבוב צורות היסודות יש ביניהם, ואם כן בראשונה נברא ביום ראשון החומר
והצורות של השמים וארץ, וחשוב כאילו נברא עמהם כל תולדותיהם שהבריאיה ביום ראשון
היה יש מאין ובשאר הימים יש מיש, ולהחומר קרא תהו כמו שכתב רש"י ד"ל שאדם תוהא
עין שם והיינו שאין בו שום ממשות שישיג אותו האדם.

ומה שאמרו שהוא קו ירוק שמקיף כל העולם נעשה מזה החומר ונקרא מקיף שהוא
התוף ושרש של כל העולמות, ומה שקורא אותו קו ירוק הוא מסני שהחומר הוא סיבת
ההעדר, ובערוך ד"ל שירוק הוא מלשון שנתהמכו כל פנים לירקון, והוא שהולך דם הנפש,
ולזה אמר שממנו יצא חושך דהיינו ההעדר והמות שמחשיך כל העולם, והוא בסיבת החומר,
ודוע שהצורות אשר מתחלפין תמיד על החומר נקראין בשם מים כמו מים המרוצין, ואבן
יקרא על היסוד כמו שנאמר ובראשית ט"ו, כ"ו "משם רעה אבן ישראל" ופירש הראב"ע דאבן
הוא עצם הדבר, ולכך מכנה אותו הש"ס בשם אבנים מפולמות שיוצאין מהם מים מפולמות
מירוש בריאות וחזקות וכן פירש הערוך, וחושך על פני תהום זה צורת האש שהוא יסוד אש
כמבואר בסורה וברמב"ן, ורוח אלהים זה האויר על פני המים זה יסוד המים, ותראה היבשה